

[Justitsministeren.]

Min vurdering af spørgsmålet fik jo bred politisk tilslutning bl.a. gennem vedtagelsen af en dagsorden. De synspunkter, som denne dagsorden er udtryk for, finder jeg fortsat er gældende, og på den baggrund mener jeg ikke, at der er behov for at nedsætte et nyt særligt kontrolorgan, som det er foreslået i det foreliggende lovforslag.

Det kan derfor næppe overraske nogen, at jeg ikke kan tilsige min støtte til det foreliggende forslag.

Ejler Koch (S):

Det foreliggende forslag om kontrol med efterretningstjenesterne har jo reelt været til første behandling i forbindelse med forespørgselsdebatten, sådan som ministeren også nævnte det, idet forslaget jo var fremsat og naturligt indgik i debatten dengang. Jeg skal derfor om det principielle vedrørende kontrollen med efterretningstjenesten henvise til de synspunkter, mit partis ordfører ved den lejlighed, hr. Hjortnæs, fremsatte. Det er socialdemokratiets opfattelse, at der ikke for tiden er behov for en udbygning af kontrollen med efterretningsvæsenet, og at man med den præcisering, der fandt sted i dagsordenen, har fundet en rimelig balance mellem de modstående hensyn, der findes i denne sag.

Jeg skal derfor ved denne lejlighed kun kommentere enkelte af det foreliggende forslags bestemmelser.

Som noget nyt i forhold til det forslag, som den socialdemokratiske regering fremsatte i 1972, ønskes tilsyneladende lovfæstet det enkelte medlems ret til at stille spørgsmål til regeringen. Det rejser en række problemer. For det første stilles der ikke spørgsmål til regeringen, men til den enkelte minister. For det andet vil en sådan lovfæstet ret for det enkelte medlem i folketinget til at stille spørgsmål til den enkelte minister stride mod grundlæggende træk i vores parlamentariske system, hvis det betyder, at ministeren også skal forpligtes til at svare på sådanne spørgsmål, som stilles af det enkelte medlem. Ministrene er ansvarlige over for folketinget, det vil sige folketingets flertal. Det er det, der har fundet udtryk i ministeransvarlighedsloven, og det er baggrunden for, at folketinget skal give sit samtykke til forespørgsler, hvor der kan

stilles dagsordensforslag, jfr. bestemmelsen i grundlovens § 53.

Det er ligeledes givet, at i udvalgene er det flertallet, der spørger ministrene, og at flertallet i givet fald kan bremse strømmen af spørgsmål, hvis det blev misbrugt. Det enkelte medlem af tinget har derimod ret til uden flertallets samtykke at stille onsdagsspørgsmål på egen hånd, men som modstykke hertil er det fast antaget, at ministeren ikke er forpligtet til at svare, hvis han ikke føler det ønskeligt, jfr. bestemmelserne i folketingets forretningsorden § 20, stk. 5. Det foreliggende forslag bryder med denne ansvarsordning, hvilket ikke er ønskeligt, hvis vi skal bevare vores parlamentariske styreform.

Endvidere rejser forslaget spørgsmålet om den fornødne fortrolighed. Forslagsstillerne er i bemærkningerne inde på dette problem, men de synes i nogen grad at overse, at der er partier i dette ting, som tilsyneladende er af den opfattelse, at fortrolighed og tavshedspligt er noget, man skal se stort på. Det kunne jo også tænkes, at der var partier her i tinget, det ville være at friste over evne, hvis de fik fuld adgang til efterretningsvæsenets oplysninger.

Som det allerede fremgik af den tidligere debat, kan socialdemokratiet derfor ikke nu medvirke til at fremme det foreliggende forslag. Vi har tillid til, at ministeren lever op til de forpligtelser, som i overensstemmelse med vores forfatningsskik påhviler ham, og som blev præciseret ved den dagsorden, som blev vedtaget her i tinget med et stort flertal den 18. februar.

Nathalie Lind (V):

Under den debat, der var her i folketinget den 18. februar, foranlediget af en forespørgsel fra SF og kommunisterne, udtalte mit partis ordfører, hr. Arne Christiansen, at man, når det lovforslag, vi nu behandler, kom til første behandling, ikke skulle vente nogen sympati eller støtte hertil fra venstres side. Jeg kan i dag gentage disse udtalelser. Den samme holdning til et parlamentarisk kontrolorgan indtog mit parti, da tinget i 1972 behandlede et, om ikke ligelydende, så dog ligeartet forslag fra den daværende socialdemokratiske regering.

Jeg skal ikke bruge mange ord på dette forslag, fordi jeg mener, at realitetsafgørel-